

Namn att minnas

Camilla Odhnoff

Av alla de upplösningssymptom, som kännetecknat den socialdemokratiska regeringen under senare tid, är det på en gång mest pinsamma och mest parodiska utnämningen av docenten Camilla Odhnoff till familje- och ungdomsminister vid årsskiftet 1966/67.

Hr Erlander verkar alltmer att ha tappat greppet som statsminister och det gäller inte minst i fråga om regeringsombildningar. Det enda han tycks kunna göra är att omorganisera sin regering — likgiltigt hur tokigt det än blir ur saklig synpunkt — så att den passar hr Palme. Han kan inte, av snällhet påstås det i regeringsorganet Aftonbladet, förmå sig till att avskeda förbrukade krafter. Det bästa, eller man kanske skulle säga värsta, exemplet utgörs av hr Lange, som är ett av de många men inte det minsta hindret för att vi skall komma med i EEC. Och när regeringen skall kompletteras går det som det gick med fru Odhnoff.

Om en vanlig ämbetsman, låt oss säga en byråchef, skall tillsättas här i landet så sker det, åtminstone normalt, på grundval av en omsorgsfull prövning av vederbörandes meriter: examina, sakkunskap, erfarenhet, duglighet och omdömesförmåga. Men om ett statsråd skall tillsättas året före ett valår, då skall det vara en blond flerbarnsmamma, som gör sig bra i TV, med andra ord — hr Erlanders egna — har en *image* som kan appellera till väljarna. Om nu den först tillfrågade svarar nej, vad gör Sveriges statsminister då? Jo, hr Erlander har hört sin svärdotter Lillemor tala om någon blond, kvinnlig naturvetardocent nere i Lund, som heter Odhnoff och har fyra barn och socialdemokratiska sympatier och så fattar han luren och ringer till henne med en artig förfrågan om hon vill göra honom äran och nöjet att bli medlem av Konungens råd. Han har visserligen aldrig sett henne, men vad gör det? Hon tackar

ja och situationen är räddad. Tilläggas bör att hr Erlander naturligtvis först rådfrågat hr Palme, som tillstyrkt, trogen sin roll som Göran Persson.

*
Regeringen hade alltså fått sin blonda fyrbarnsmamma, som ingen av kollegerna någonsin hört talas om och som saknade varje tillstymmelse till den politiska eller administrativa rutin, som skulle kvalificerat henne för uppgiften. Det är lätt att föreställa sig vilket intryck denna utnämning måste ha kvarlämnat hos de många socialdemokratiska kvinnor, som verkligen gjort en betydelsefull insats i partiet, i kommunalpolitiken och i riksdagen. Ty vilka är fru Odhnoffs meriter? Så här ter sig hennes *curriculum vitae*. Hon är född år 1928 i Göteborg som dotter till läroverksadjunkten Gustav Wilske. Efter studentexamen 1947 började hon studera i Lund, där hon blev fil. kand. 1951, fil. mag. 1954 och samma år gift med nuvarande docenten i matematik Jan Odhnoff. År 1957 blev hon fil. lic. och disputerade 1961 på en växtfysiologisk avhandling, närmare bestämt om börnarnas rötter, som förskaffade henne en docentur i fysiologisk botanik. Och så är hon, som sagt blond och har fyra barn.

Allt detta är förvisso mycket aktningsvärt, men man kan inte undgå att fråga sig vad exakt börnarnas rötter har att göra med svensk familjepolitik. Kvar står, sedan meritlistan är genomgången, att Camilla Odhnoff är en blond fyrbarnsmamma, som — eventuellt — gör sig bra i TV. Dessa meriter har dock inte räckt till för att hon skulle göra sig bra i riksdagen eller överhuvudtaget i allvarligare politiska sammanhang. Granskar man hennes politiska provår blir resultatet lika nedslående för henne själv som för hennes uppdragsgivare. Enkelt uttryckt har hon bara behövt uppträda offentligt för att göra bort sig.

Så fort hon en gång förirrat sig in i riksdagen, var det färdigt. Att hon inte kunnat lära sig att säga "Herr Talman" är ju inte så farligt även om det tyder på en något mindre upptränad intellektuell fattningsförmåga än man väntat sig av en docent. Värre var att när hon för första gången skulle göra ett inlägg om den familjepolitik, som hon uppges vara expert på och svara för i regeringen, det visade sig att hon inte visste att det finns fler kolumner än en i Statistisk årsboks tabeller. Sedan dess har hon inte fått gå lös i riksdagen utan en statssekreterare som övervakare. Inte heller hennes övriga insatser i familjepolitiken har varit övertygande, annat än rent privat. På tal om barn har hon förklarat att hembiträden är en odemokratisk institution, som bör avskaffas. Men när det gällde att få ett hembiträde, som tog hand om hennes egna barn, var hon glad nog. Och det enda initiativ hon tagit för

att lindra unga familjers bostadsnöd tycks ha varit att skaffa sig själv en toppmodern niorumsvilla i Älsten. Sådan som bostads-situationen är, måste man ju helt enkelt köpa sig en villa, medgav hon i all oskuld. Ja, förvisso, om man så hava kan. Det var inte det råd hr Erlander gav det stackars bostadssökande paret i 1966 års valrörelse. Gå och ställ er i bostadskön, yttrade han som bekant till dem. Det behövde han inte säga till regeringens blonda fyrbarnsmamma.

Sedan fru Odhnoff hållits i politisk karantän i Kanslihuset ända till mitten av september ansågs hon tillräckligt preparerad för att släppas ut och tala på valmöten. Hon försatte inte tillfället. Under en potilisk debatt i Sundsvall gjorde denna dam, som dock är svenskt statsråd, ett exempelöst kränkande uttalande gentemot familjen Wallenberg.

Sveriges arbetare blev av fru Odhnoff

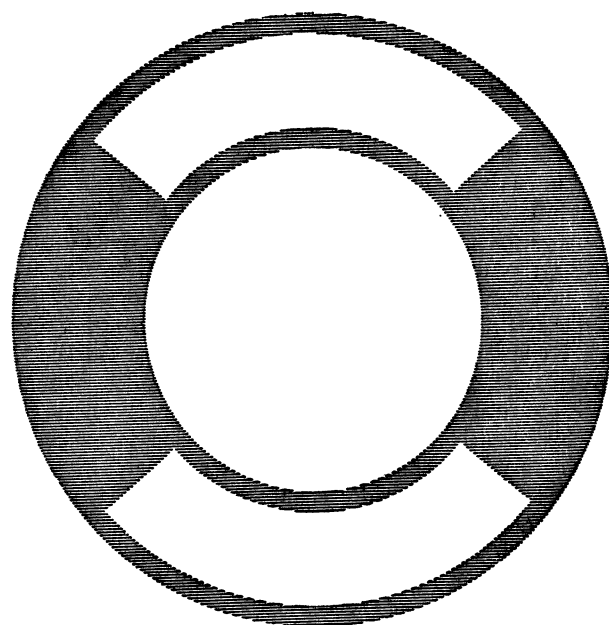
upplysta om att huset Wallenberg driver vad man skulle kunna kalla vit slavhandel med dem. Likafullt försvarades yttrandet, låt vara i lama ordalag, av hr Erlander, som väl ansåg sig tvungen att hålla sin skyddsling om ryggen. Men indignationen över fru Odhnoffs förlöpfung ville inte lägga sig och i riksdagen tillfrågades hon av en högerledamot om hon ansåg att hennes uttalande om ansvarslöshet hos företrädare för svensk storindustri var ägnat att skapa förståelse för riksdagens och regeringens handlande i tider av sysselsättningsvärigheter. Fru Odhnoff uppläste ett i Kanslihuset författat svar av innebörd goddag — yxskaft, men i en likaledes förberedd replik hade hon smaklösheten att med riksdagens protokoll införliva den herostratiskt ryktbara formulering, hon begagnat i Sundsvall. Frågeställaren konstaterade då på goda grunder att hennes tal innehöll en demagogi, som inte hörde hemma i vår tid. Till detta hade fru Odhnoff intet att tillägga. Hennes fusk-

lappar hade uppenbarligen tagit slut.

Fru Odhnoffs hittillsvarande politiska karriär har alltså inskränkt sig till att hon åstadkommit en serie grova klavertramp i 1967 års politiska debatt. Man kan under sådana omständigheter knappast undra på att hon blivit föremål för hårda omdömen. När hon vid ett tillfälle förklarade att hon tröttnat på rollen som politisk höna rådde henne den gräslige geronten i Svenska Dagbladet att ta avsked från statsrådsämbetet, lämna politiken och återgå till att vara en höna rätt och slätt. Det hårdaste omdömet av alla kom dock från en äldre socialdemokratisk statsman med stor auktoritet, nämligen Per Edvin Sköld. Han uttalade att den omdömeslöshet hon visade genom att acceptera statsrådsämbetet endast kan jämföras med omdömeslösheten hos dem (läs hrr Erlander och Palme) som erbjöd henne det.

Den karakteristiken av samtliga inblandade parter kan inte överträffas vare sig i klarhet eller obarmhärtighet.

G. U.

HANSA

Ditt försäkringsbolag

*i goda händer
om det händer*